

SUMARI

En aquest butlletí extraordinari del mes de novembre es presenta un resum de la situació laboral de la població immigrant dels tres primers trimestres de 2011 i la comparació amb el mateix període de 2010. Les dades utilitzades són les referides a l'afiliació a la Seguretat Social en els seus diferents règims i a la desocupació.

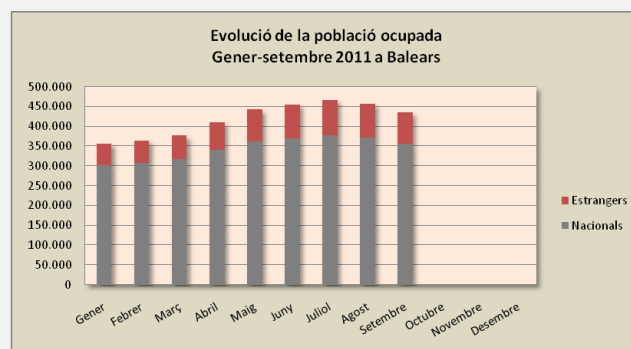
Ocupació dels treballadors estrangers afiliats i d'alta en la Seguretat Social

Abans d'exposar les dades d'ocupació, per contextualitzar-les convé recordar les taxes d'activitat de la població laboral estrangera¹. La taxa mitjana d'ocupació de població estrangera dels tres primers trimestres de l'any, segons l'EPA, va ser del 73,47 %, davant la del 63,35 % dels treballadors nacionals. I entre el col·lectiu estranger, els treballadors comunitaris varen mantenir una taxa del 67,89 % i els extra-comunitaris, de 78,39 %. És lògic que la taxa sigui major en els treballadors estrangers perquè el principal motiu de la immigració és la feina.

El volum mitjà d'afiliació a la Seguretat Social en tots els seus règims, de gener a setembre, va ser de 419.062, que davant els 422.165 d'afiliació mitjana durant el mateix període de l'any anterior va suposar una pèrdua de 2.339 ocupacions, el -0,73 %. Pèrdua, recordem, que es dona en un any de plena crisi econòmica però també de recuperació històrica de l'activitat turística. D'aquestes 2.339 ocupacions perdudes, 1.575 varen correspondre a treballadors nacionals i 764 a estrangers, encara que analitzat percentualment sobre les respectives poblacions laborals la pèrdua de l'ocupació nacional va ser del -0,67 % i l'estrangera de -1,02 %.

¹ La taxa d'activitat és el percentatge de les persones que treballen o declaren voler treballar (assalariats, autònoms i aturats) sobre les persones que estan en edat de treballar (potencialment actives), això és, les compreses entre les edats de 16 a 65 anys.

Els percentatges de participació de la població estrangera en el conjunt de l'ocupació amb prou feines varen variar d'un any a l'altre per al període que tractam: el 2010 va ser del 17,51 % i el 2011 del 17,44 %. Subdividint el col·lectiu, el percentatge d'afiliats estrangers al règim general va ser del 15,66 % i al d'autònoms, del 16,70 %. El gràfic següent ens mostra com les majors taxes d'incorporació al mercat es donen entre els mesos de maig i agost, és a dir, en la temporada turística.

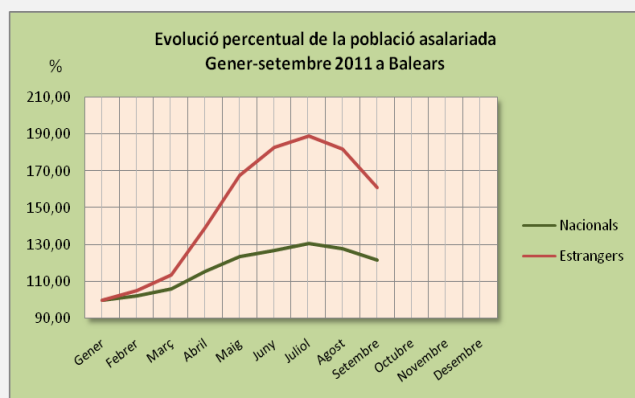
Analitzant més de prop el comportament de les dues poblacions assalariades, la nacional i l'estrangera, podem veure que l'estrangera presenta un grau d'estacionalitat de més del doble que la primera (10,01 % i 23,76 % respectivament) i que està més estretament vinculada a l'oferta laboral de la temporada alta². La taula i el gràfic següents il·lustren de manera nítida aquest fet.

² Com a índex d'estacionalitat utilitzam el coeficient de variació de Pearson, que és el quocient entre la desviació típica i la mitjana expressat en percentatge.

EVOLUCIÓ ANUAL DE LA POBLACIÓ LABORAL
AFILIADA AL RÈGIM GENERAL. Percentatge
Gener-setembre 2011 a Balears

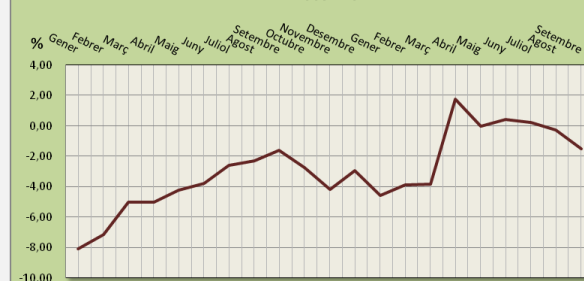
	R. General nacionals	Increment nacionals	Estrangers R. General	Increment Estrangers
Gener	231.687	100,00	34.409	100,00
Febrer	237.668	102,58	36.136	105,02
Març	245.565	105,99	39.081	113,58
Abril	267.879	115,62	47.990	139,47
Maig	287.125	123,93	57.749	167,83
Juny	294.174	126,97	62.926	182,88
Juliol	303.059	130,81	65.034	189,00
Agost	296.675	128,05	62.657	182,09
Setembre	282.693	122,02	55.402	161,01
Octubre				
Novembre				
Desembre				
Mitjana	271.836		51.265	
I. d'estacionalitat	10,01		23,76	

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social

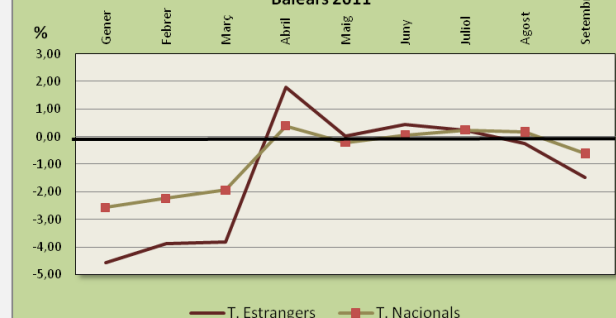
Si ens remuntam fins a les dades de gener de 2009, podem il·lustrar l'efecte de la crisi econòmica en el volum d'ocupació de la població estrangera. La mitjana d'ocupació de gener a setembre d'aquell any va ser de 77.643 afiliats, que fins als 73.650 de 2011 suposa una pèrdua neta de 3.993 ocupacions. En la comparació interanual, els valors van des del -8,09 % de gener de 2010 respecte al mateix mes de 2009, fins al -1,47 % de setembre de 2011 respecte al mateix mes de 2010; amb valors positius, per primera vegada des que va començar la crisi, entre els mesos d'abril i juliol de 2011.

Variacions de l'ocupació estrangera
respecte al mateix mes de l'any anterior
Balears
2009 - 2011

Tornant a comparar les poblacions laborals nacional i estrangera, la recuperació de l'ocupació respecte a l'any anterior és similar; si bé una mica més lineal i sostinguda en la primera, i més acusada i conjuntural en els primers mesos de la temporada turística en la segona.

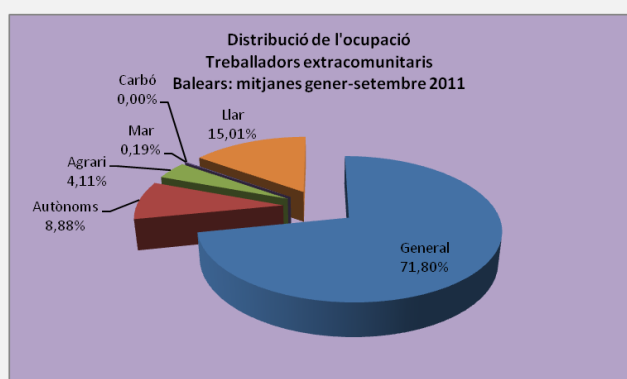
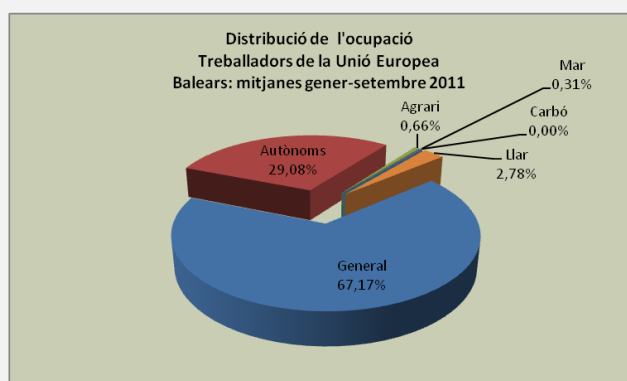
Variacions de l'ocupació estrangera
respecte al mateix mes del any anterior
Balears 2011

Quant a les distribucions de la població laboral estrangera afiliada a la Seguretat Social segons el règim de cotització i l'origen comunitari i extracomunitari, en primer lloc, tenim que el 47,42 % de l'afiliació va ser comunitària i el 52,58 %, extracomunitària (percentatges molt similars als de 2010, que van ser del 46,54 % i del 53,48 % respectivament). S'ha de destacar que a començaments d'any el percentatge de la població comunitària era del 44,54 % i que el juliol va arribar al 49,04 %, fet que indica que la incorporació al mercat, segons avança la temporada,

és més gran en aquesta població que en l'extracomunitària (55,46 % el gener i 50,96 % el juliol).

D'altra banda, la distribució per règims és notablement diferent en cada un dels col·lectius, cosa que implica, com ja s'ha assenyalat en alguna ocasió, certa especialització en cadascun o, si voleu, una segmentació de les poblacions laborals. La població extracomunitària presenta més diversificació per règims.

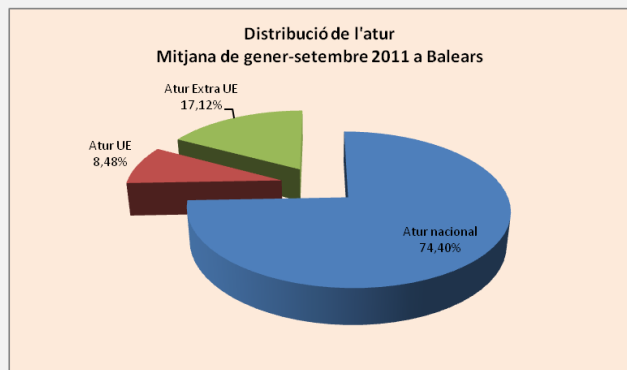
Per analitzar amb més detall la distribució, farem servir les dades del mes de juliol, el mes d'ocupació màxima. Per ordre d'importància, i referint els percentatges que adjuntam al costat dels valors absoluts al total d'afiliació a cada règim, tenim el següent: sobre els 65.034 afiliats al règim general, destaquen els 5.946 treballadors procedents d'Itàlia (9,14 %), els 5.925 d'Alemanya (9,11 %), els 4.853 de Marroc (7,46 %), els 4.681 del Regne Unit (7,19 %) i els 4.527 de l'Equador (6,96 %), amb la qual cosa en

aquestes cinc nacionalitats s'agrupa gairebé el 40 % de l'esmentat règim. En el règim d'autònoms, amb un total de 14.715, tenim els 4.029 afiliats d'Alemanya (27,38 %), els 2.366 del Regne Unit (16,07 %) i els 1.536 d'Itàlia (10,44 %); així doncs, entre els afiliats d'aquests tres països comunitaris s'agrupa gairebé el 54 % del total, als quals caldria afegir, si continuam per ordre d'importància, els 840 de la Xina (5,70 %) i els 566 de l'Argentina (3,84 %). En el règim agrari, amb un total de 1.853 registres, predominen els 770 treballadors procedents del Marroc (41,55 %), els 295 de Colòmbia (15,92 %) i els 124 de l'Equador (6,69 %); aquestes tres nacionalitats extracomunitàries concentren el 64 % del total del règim. Finalment, en el règim de la llar, pràcticament feminitzat i amb un total de 6.802 registres, destaquen les 1.469 treballadores de Bolívia (21,60 %), les 640 de l'Equador (9,41 %), les 624 de Colòmbia (9,17 %), les 417 de Bulgària (6,13 %) i les 374 del Marroc (5,50 %); entre aquestes cinc nacionalitats s'agrupa gairebé el 52 % del total.

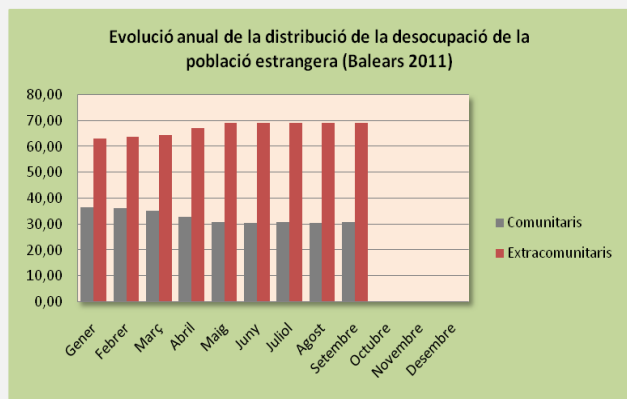
Evolució de la desocupació de la població laboral estrangera

Segons dades del SOIB, la mitjana mensual dels registres de la desocupació en el període que tractam va assolir el 2011 la xifra de 79.647 registres, és a dir, 1.073 aturats menys que els 80.720 de mitjana en el mateix període de l'any anterior. Si el percentatge d'aturats d'origen estranger sobre el total d'aturats va ser el 2010 del 26.47 %, el 2011 va ser del 25.49 %, la qual cosa va suposar la reducció de gairebé un punt percentual. Desagregant la desocupació en funció del seu origen, tenim la distribució que il·lustra el gràfic: el 74,40 % d'atur nacional, el 17,12 % d'atur extracomunitari i el 8,48 % d'atur comunitari.

Respecte al mateix període de 2010, aquests percentatges només varen variar en dècimes.

D'altra banda, tenim la distribució interna de la desocupació estrangera, de la qual el 67,21 % era d'origen extracomunitari i el 32,79 % comunitari. Vista l'evolució mensual que mostra el gràfic següent, la desocupació comunitària, proporcionalment, es redueix a mesura que avança la temporada alta, mentre que l'extracomunitària creix i s'estaciona en un percentatge que el 69 %.

Finalment, podem fer referència a la taxa de desocupació relativa de la població immigrant i fer la comparació amb la de la població laboral d'origen nacional, que és un indicador que afina sobre la realitat específica de cada col·lectiu.

Sempre referint-se a la mitjana mensual de gener a setembre i a dades de la nostra comunitat autònoma, en la població activa d'origen nacional la desocupació va suposar el 15,28 %; i en la població activa d'origen estranger, el 21,68%. Respectivament, els valors de 2010 van ser del 14,18 % i del 20,51 %.

Taxes d'atur per poblacions Mitjanes de gener-setembre 2011 a Balears				
	Assalariats	Autònoms	Aturats	Taxa d'aturats
Nacionals	277.761	50.738	59.256	15,28
Estrangers	60.054	13.596	20.390	21,68

Font: INSS, SOIB. Elaboració pròpia

Tots els butlletins de l'Observatori estan disponibles a :

<http://www.immigrabalears.com>
<http://observatori.immigrabalears.com>